

ELEKTRONİK MÜHENDİSLERİNE ELEKTRİK İÇ TESİSAT YETKİSİ

Mehmet Mazmanoğlu
EMO Yönetim Kurulu Üyesi
mehmet.mazmanoglu@emo.org.tr

“Koşullar insanı şekillendiriyorsa, koşulları insanca şekillendirmek gerekir” diye söylemiş bir bilge. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Serbest Müşavir Mühendislik Hizmetleri (SMM) Yönetmeliği'nin mevcut düzenlemesi nedeniyle, temelde aynı eğitimi almış bir kısım mühendisin belgelendirilmesinde yaşanan sorunlar, uzun süredir gündemimizi meşgul ediyordu. EMO Yönetim Kurulu, Danıştay'ın transkript incelenmesine ilişkin son kararında vurguladığı 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun Oda'ya verdiği mesleki alanlarda düzenleme yapma yetkisini kullanarak, bu kaotik ortama son veren bir karar aldı.

Elektrik mühendisi ve elektronik mühendisi unvanları üniversitelerde birleşik unvan haline getirildiyse de, elektrik-elektronik mühendisliği eğitimi veren üniversitelerin ders programları incelendiğinde, ya elektrik ya da elektronik ağırlıklı eğitim uygulandığı görülüyor. Alınan eğitim anlamında bakıldığında, elektrik-elektronik mühendisi unvanlı üyelerimiz, aslında elektrik veya elektronik mühendisi olduğu ortay çıkıyor. Elektrik Mühendisleri Odası'nın verdiği Elektrik SMM Belgesi, bu durumların tamamını kapsayamamakta idi.

Üniversitelerin ders müfredatı incelendiğinde ülkemizde toplam 64 üniversitede 78 bölümde Elektrik, Elektrik-Elektronik, Elektronik Mühendisliği ile ilgili eğitim verildiği ve bu unvanlar ile mezunlar verildiği görülmektedir.

Üniversitelerdeki 78 bölümün ağırlıklı olarak elektrik-elektronik mühendisi unvanları ile mezun vermesine rağmen, ders müfredatlarının incelenmesinde verilen eğitimin ağırlığının elektronik mühendisliği olduğu açıktır.

Tüm elektrik, elektrik-elektronik ve elektronik mühendisi unvanı ile eğitim veren üniversitelerin müfredatlarında, elektriğin temelleri olan Devre Teorisi (Sentezi, Kuramı, Analizi), Elektronik (Elemanlar, Devreler, Analog), Elektromagnetik (Alan, Dalga, Elektromagnetizm, Teorisi, Kuramı) derslerinin ortak olarak bulunduğu görülmektedir.

Sorunu EMO Çözdü

Çift unvanlı mühendislerin belgelendirilmesi konusu kırıma noktası haline gelmiş, üniversitelerin bu konuda adım atmamada ısrarcı olmaları, çözümün gene EMO tarafından üretilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

EMO SMM Daimi Komisyonu tarafından konu uzun toplantı dizilerinde tartışıldı. Komisyonun, 30 Eylül 2006, 16 Kasım 2006, 06 Ekim 2007 tarihlerinde İstanbul'da, 24 Mart 2007

tarihinde Samsun'da, 03 Kasım 2007 tarihinde de Ankara'da gerçekleştirdiği toplantılarda ağırlıklı olarak bu konu değerlendirildi.

Komisyon çalışmalarının aynı sıra EMO şubelerin gerçekleştirdiği ve daha sonra merkezi çalışmaların bütünleştirildiği belgelendirme çalıştaylarında konu tüm yönleri ile ele alındı. Çalışmalar EMO Elektronik Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu da katkıda bulundu.

Yürütülen tartışma sürecinin sonunda halen uygulanan Elektrik SMM Belgesi'nin “1kV Üstü Tesisler Elektrik SMM Belgesi” ve “Elektrik 1kV Üstü ve 1kV Altı Tesisler SMM Belgesi” olarak iki farklı belge şeklinde düzenlenmesi görüşü benimsendi.

EMO SMM Daimi Komisyonu'nun aldığı eğilim kararı, EMO Yönetim Kurulu'na sunuldu. EMO Yönetim Kurulu uzun süredir yürütülen ve EMO örgütlüğü içinde genel kabul gören bu çalışmalar ışığında 04 Kasım 2007 tarihli ve 40/38 sayılı kararı ile SMM Hizmetleri Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmasına karar verdi.

Mezuniyet Unvanı	Bölüm Sayısı	Yüzde
Elektrik	9	11.5
Elektronik	13	16.7
Elektronik-Haberleşme	13	16.7
Elektrik-Elektronik	43	55.1
Genel Toplam	78	100

Yönetmelik Değişikliği Ne Anlama Geliyor?

EMO Yönetim Kurulu'nun söz konusu kararı, elektrik-elektronik ve elektronik mühendislerinin tümünün 1 kV altı tesislerde serbest mühendislik müşavirlik hizmetlerini yürütmelerine olanak sağlıyor.

Serbest müşavir mühendislik hizmetleri yürüten üyelerimiz yapacakları tesisat işlerini Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ve Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği kapsamında yürütmektedir.

"Elektrik 1kV Altı Tesisler SMM Belgesi" almaya hak kazanmış olan mühendisler, yürürlükte bulunan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği kapsamında bulunan aydınlatma, priz, asansör, yangın algılama, telefon, cctv ve veri iletişim tesisatlarını yapabilecektir.

Temel dersler kapsamında kirchoff, ohm yasaları, amper, faraday kanunları, kırış akımları, dal gerilimleri yöntemleri gibi devre analizi yöntemlerini, elektronik elemanlar ve elektronik devrelere ilişkin ortak ders alan tüm elektrik ve/veya elektronik mühendisleri, Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği kapsamında iş yapma konusunda herhangi bir zafiyet taşımamaktadırlar.

"Elektrik 1kV Üstü ve 1kV Altı Tesisler SMM Belgesi" almaya hak kazanan üyelerimiz ise Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği kapsamındaki tesislerde de hizmet verebilecektir. Yapısı gereği oldukça tehlikeli olan yüksek gerilim tesislerinin, temel derslerden daha kapsamlı bir eğitim gerektirdiği açıktır. Bu bağlamda Elektrik 1kV Üstü ve 1kV Altı Tesisler SMM Belgesi, bazı özel dersleri almış olan mühendisler verilecektir.

EMO Yönetim Kurulu'nun kararı ile yönetmelikte yapılan değişiklik ile; EMO SMM Hizmetleri Yönetmeliği'nin kısaltmalarla ilgili Madde 5'deki c-e-f bentleri yeniden düzenlendi. Ayrıca k, l, m, n, o bentleri eklenerek, SMM Belgesi ve SMMH belgesi verilmesi ile ilgili Madde 9 h) bendi de değiştirildi.

EMO Serbest Müşavir Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği'nin de yapılan değişiklikler 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek. ◀

SMM YÖNETMELİĞİ DEĞİŞTİRİLDİ

EMO Yönetim Kurulu'nun 04 Kasım 2007 tarihli ve 40/38 sayılı EMO Serbest Müşavir Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği'nin değiştirilmesine ilişkin alınan karar aşağıdadır:

"1-EMO SMM hizmetleri yönetmeliği'nin kısaltmalarla ilgili Madde 5'deki c-e-f bentlerinin aşağıdaki şekilde düzeltilmesine,

c) EM: Elektrik ve/veya Elektronik Mühendisleri ile Yüksek Mühendislerini,

e) EMH: Elektrik ve/veya Elektronik Mühendisliği hizmetlerini,

f) EMP: Elektrik ve/veya Elektronik Projelerini,

2- EMO SMM hizmetleri yönetmeliği'nin kısaltmalarla ilgili Madde 5'e k-l -m-n-o bentlerinin eklenmesine,

k) BM: Bilgisayar Mühendisleri ile Yüksek Mühendislerini,

l) BMM: Biyomedikal Mühendisleri ile Yüksek Mühendislerini,

m) 1 kV Üstü ve 1kV Altı Tesisler: Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği kapsamındaki Etkin değeri 1000V'un üstünde ve 1000V'un altındaki tesisler ile Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği kapsamında bulunan etkin değeri 1000V'un altındaki kuvvetli ve zayıf akımlı tesisler ile asansör tesislerini,

n) 1 kV Altı Tesisler: Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği kapsamında bulunan etkin değeri 1000V'un altındaki kuvvetli ve zayıf akımlı tesisler ile asansör tesislerini,

o) Transkript İnceleme Komisyonu: EMO Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek komisyonu,

3- EMO SMM hizmetleri yönetmeliği'nin SMM Belgesi ve SMMH belgesi verilmesi ile ilgili Madde 9 h) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesine,

h) EM, BM ve BMM'lerin diploma unvanlarına göre SMM belgeleri aşağıdaki kurallara göre düzenlenir.

1- 1kV üstü ve 1kV altı tesislerle ilgili hizmetleri yürütecek EM'lere Elektrik 1kV üstü ve 1kV altı tesisler SMM belgesi,

2- 1kV altı tesislerle ilgili hizmetleri yürütecek EM'lere Elektrik 1kV altı tesisler SMM belgesi,

3- Asansörlerle ilgili SMM hizmetlerini yürütecek EM'lere Asansör SMM belgesi,

4- Bilgisayarla ilgili SMM hizmetlerini yürütecek BM'lere Bilgisayar SMM belgesi,

5- Biyomedikal ile ilgili SMM hizmetlerini yürütecek BMM'lere Biyomedikal SMM belgesi düzenlenir.

6- Elektrik mühendisleri ile yüksek mühendislerine Elektrik 1kV üstü ve 1kV altı tesisler SMM belgesi düzenlenir:

7- Elektrik mühendisleri ile yüksek mühendisleri dışındaki EM'lere Elektrik 1kV altı tesisler SMM belgesi düzenlenir.

8- Elektrik-Elektronik mühendisleri ile yüksek mühendislerinin Elektrik 1kV üstü ve 1kV altı tesisler SMM belgesi talep etmeleri halinde; SMM belgesinin belirlenmesi için transkript inceleme komisyonu tarafından transkript istenir. Elektrik-Elektronik mühendisleri ile yüksek mühendisleri'nin transkript'inde "yüksek gerilim tekniği", "elektrik makinaları", "elektrik tesisleri" (koruma, üretim, iletim, dağıtım'dan biri) derslerinin tamamının veya bu derslerle aynı içerikte olup, farklı isimler altında olan derslerin bulunması veya bu dersleri sonradan tamamladıklarını üniversitelerden belgelemeleri durumunda Elektrik-Elektronik mühendisleri ile yüksek mühendisleri'ne Elektrik 1kV üstü ve 1kV altı tesisler SMM belgesi düzenlenir.

9- 21/12/2005 tarihinden önce belge almış olan EM'lerden,

9.1- Önceki belgesi Elektrik SMM olan EM'lere Elektrik 1kV üstü ve 1kV altı tesisler SMM belgesi;

9.2- Önceki belgesi Elektronik SMM olan EM'lere Elektrik 1kV altı tesisler SMM belgesi, düzenlenir."